

Vidare evolutionärt

Tyckte jag hade en vision av klarsyn vid meditation i sängen i morse, mellan första och andra frukost. Egentligen är det enkelt, sett ur det övergripande evolutionära perspektivet, sa jag mig.

Homo sapiens har, efter att vi övergick till att bli jordbrukare i stället för jägare/samlare för ca 10.000 år sen, utnyttjat vår stora hjärna till allt större samarbetsprojekt, framför allt med hjälp av gemensamma, mentala idéer och visioner: exempelvis sådant som pengar, företag, nationer, ideologier, religioner... Med hjälp av dessa projekt och visioner har vi förbättrat villkoren för vår egen art; skaffat oss mer mat, kläder, husrum m.m., så att vi framgångsrikt har kunnat sprida våra gener och föröka oss (det främsta kriteriet på evolutionär framgång är ökat individantal inom arten).

Dessa materiellt förbättrade levnadsvillkor var under en lång period också klart kopplade till våra mentala villkor: Vi blir otvivelaktigt lyckligare av att kunna äta oss mätta, av att klä oss varmt, av att ha tak över huvudet. Det var en förbättring i *livskvalitet* likaväl som i materiellt hänseende.

Men någonstans överskreds gränsen till vad som är materiellt meningsfullt. Den s.k. framgången var fortsatt kvantitativ, men inte längre kvalitativ. När vi uppnått en viss materiell levnadsstandard blir vi inte längre lyckligare av ännu fler ting, ändå lyxigare bostad, ännu mer mat, osv. – snarare tvärtom (finns belagt i vetenskapliga undersökningar).

En extremt viktig faktor för vår förmering och ökande materiella standard har varit och är de fossila bränslena: kol, naturgas, olja. Utan dem hade vi kanske fortfarande bara varit hälften så många på jorden (4 miljarder) och levnadsstandarden betydligt lägre, fattigdomen större. Tyvärr har denna vår fossila förbränning också lett till extremt snabbt ökande koldioxidhalter i atmosfären, med klimatkris som följd. Vi försöker nu, hittills med föga framgång, bromsa denna utveckling.

Klimatkrisen kommer med hundraprocentig säkerhet att medföra lidande och död för hundratals miljoner människor inom de närmaste hundra åren.

Det tycks vara omöjligt för oss att övergå från kvantitativ till kvalitativ tillväxt. Det är mer och mer som gäller, inte bättre och bättre. Det numera globalt allena rådande hyperkapitalistiska system vi lever och arbetar under förvärrar naturligtvis situationen. Men det är inte systemet i sig som är avgörande, det är vi själva. Det är vi som är problemet.

Orättvisorna och ojämlikheten ökar visserligen hela tiden, vilket är upprörande nog. Men vi löser inte problemet genom att komma åt några

hundra multimiljardärer (Bill Gates et consortes). För det är vi som är problemet. De flesta människor vill ha det så här, vill ha mer och mer. Många säger att de vill något annat, men handlar inte därefter.

Alltsedan "den stora explosionen", cirka 1950 och framåt, pekar de flesta viktiga utvecklingskurvorna exponentiellt i fel riktning. FN:s senaste befolkningsprognos förutspår t.ex. att världens befolkning ökar till 11,2 miljarder. Vi blir ungefär för närvarande 210.000 fler per dag, på knappt fem dagar en miljon fler.

Det allvarligaste problemet är emellertid utarmningen av den biologiska mångfalden. Vi tränger ut och utrotar allt fler andra arter. Vi är artegoistiska (som alla andra arter) och kortsiktiga. Vi har varit oerhört framgångsrika när det gäller att förmera och förbättra materiellt för vår egen art. Men våra medlevande varelser på jorden har fått betala priset för detta. Dessa antingen domesticeras av oss, eller hotas av utrotning. Av större däggdjur på jorden utgörs 60 procent av våra husdjur, 36 procent av människor och endast 4 procent av vilda djur.

Att befrämja det egna släktet på bekostnad av andra är ett naturligt beteende för vilken art som helst. Dock har homo sapiens varit mer "framgångsrik" härvidlag än någon annan art. Vår stora hjärna har inte räckt till för att räkna ut att vi samtidigt håller på att såga av den gren vi sitter på. Eller rättare sagt, skarpa vetenskapliga hjärnor har förvisso räknat ut detta, men vi förmår inte vidta effektiva åtgärder för att bryta utvecklingen. Därtill är det stora flertalet för kortsiktiga, för egoistiska, för ytligt njutningslystna, etc. (se Larsson, J., "De flesta-problemet")

Men att den biologiska mångfalden ersätts av monokulturell enfald kommer att bli förödande för mänskligheten. Monokulturer är alltid känsligare och sårbarare för miljöförändringar, sjukdomar, *pandemier*. Framtiden tillhör virus och bakterier.